

Grensoverschrijdend gedrag in de Nederlandse paardensport

SAMENVATTING

© KNHS, Ermelo, 2021

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoudsopgave

1. Introductie	3
2. Kernbevindingen	4
Bijlagen	6
Bijlage 1. Onderzoeksmethoden	6
Bijlage 2. Leeftijd en geslacht van respondenten	6
Bijlage 3. Grensoverschrijdend gedrag algemeen	7
Bijlage 4. Verdieping op emotioneel grensoverschrijdend gedrag (EGG)	8
B4.1 Kritiek op sportieve prestaties naar niveau.....	8
B4.2 EGG naar locatie.....	9
B4.3 Afloop van EGG.....	10
Bijlage 5. Verdieping op lichamelijk grensoverschrijdend gedrag (LGG)	11
B5.1 Gedwongen sporten bij een blessure naar niveau.....	11
B5.2 LGG naar locatie.....	12
B5.3 Afloop van LGG.....	12
Bijlage 6. Verdieping op seksueel grensoverschrijdend gedrag (SGG)	14
B6.1 SGG naar locatie.....	14
B6.2 Afloop van SGG.....	15
Bijlage 7. Informatie over mogelijke daders	17
B7.1 Rol, leeftijd en aantal daders.....	17
B7.2 Aantal daders per geslacht respondent.....	18
B7.3 Geslacht van de daders.....	19

1. Introductie

Er wordt in Nederland steeds meer aandacht besteed aan grensoverschrijdend gedrag binnen diverse sporten. Verschillende sportbonden doen onderzoek naar grensoverschrijdend gedrag binnen hun tak van sport. Binnen de paardensport zijn in de afgelopen jaren maar enkele meldingen van dit gedrag binnengekomen. De Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie (KNHS) vindt het een veilig sportklimaat heel belangrijk en wil graag de huidige situatie van grensoverschrijdend gedrag binnen de paardensector in kaart te brengen. In samenwerking met het Centrum Veilige Sport Nederland (CVSN) is in 2021 dit onderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek was een retrospectief onderzoek naar ervaringen tussen 2010 en 2020. Het heeft een vergelijkbare opzet als het rapport van het NOC*NSF. Dit is gedaan om de resultaten van het onderhavige onderzoek zo goed mogelijk te kunnen vergelijken met de resultaten uit het rapport van het NOC*NSF.

De vraag die centraal stond in het onderzoek luidde:

In hoeverre vindt er grensoverschrijdend gedrag plaats op emotioneel, lichamenlijk en seksueel gebied binnen de paardensector in Nederland tussen 2010 en 2020?

De definitie van grensoverschrijdend gedrag die is gebruikt, komt van het Algemene tuchtreglement ISR (Stichting Instituut Sportrechtspraak, 2020) en luidde:

“Enige vorm van ongewenst verbaal, non-verbaal of fysiek gedrag dat als doel of gevolg heeft dat de waardigheid van de persoon wordt aangetast, in het bijzonder wanneer een bedreigende, vijandige, beledigende, vernederende of kwetsende situatie wordt gecreëerd”.

Ondanks deze gehanteerde definitie van grensoverschrijdend gedrag, werd er in dit onderzoek rekening gehouden met de subjectieve beleving van grensoverschrijdend gedrag. Dit is gedaan door de respondent naast de vraag óf en wat diegene heeft meegemaakt te stellen, ook te vragen of de gebeurtenis indruk heeft gemaakt en werd gezien als grensoverschrijdend door de desbetreffende persoon. Daarnaast hebben 253 respondenten van de online vragenlijst, een verdiepende vraag per mail ontvangen. Op deze manier zijn de absolute cijfers, alsook de meningen en ervaringen over grensoverschrijdend gedrag in beeld gebracht.

Het woord ‘grensoverschrijdend’ gaf bij vooronderzoek meestal alleen de associatie met seksueel grensoverschrijdend gedrag. Grensoverschrijdend gedrag beslaat alleen meer, dus is er in het enquête van en in de communicatie rondom het onderzoek gekozen om ‘**ongewenst gedrag**’ te gebruiken.

Grensoverschrijdend gedrag (GOG) omvat drie vormen:

- Emotioneel grensoverschrijdend gedrag (EGG)
Voorbeelden: gepest worden; vernederd worden; het beschadigen van spullen.
- Lichamenlijk grensoverschrijdend gedrag (LGG)
Voorbeelden: gedwongen sporten bij een blessure; geduwd worden; geslagen worden.
- Seksueel grensoverschrijdend gedrag (SGG)
Voorbeelden: begluurd worden; onderwerp zijn van seksistische grappen; aangeraakt worden met een seksuele intentie.

2. Kernbevindingen

Uit het onderzoek blijkt dat 35,0% van de respondenten weleens grensoverschrijdend gedrag heeft meegemaakt. De meest voorkomende vorm is emotioneel grensoverschrijdend gedrag (34,0%). Lichamelijk grensoverschrijdend gedrag komt met 2,6% het minst voor. Door 6,6% van de respondenten wordt seksueel grensoverschrijdend gedrag gerapporteerd. In vergelijking met het prevalentieonderzoek van het NOC*NSF (Mulder et al., 2020), is dit minder dan het landelijk gemiddelde. Daar werd door 71,7% van de respondenten aangegeven weleens grensoverschrijdend gedrag te hebben meegemaakt, dat is ruim twee keer zoveel als binnen de paardensport. Uit het prevalentieonderzoek bleek dat emotioneel grensoverschrijdend gedrag met 67,8%, net als bij het huidige onderzoek de meest voorkomende vorm van grensoverschrijdend gedrag is. Bij hen kreeg 23,7% van de respondenten wel eens te maken met lichamelijk grensoverschrijdend gedrag en 15,5% van de respondenten rapporteerde seksueel grensoverschrijdend gedrag.

De resultaten van het huidige onderzoek lijken weer te geven dat onder degene die een niet-Nederlandse etniciteit hebben en onder degene die sporten voor mensen met een beperking, vaker grensoverschrijdend gedrag voorkomt. Echter zijn de aantallen van respondenten die aan deze kenmerken voldoen in dit onderzoek zo laag, dat er geen generaliseerbare uitspraken gedaan kunnen worden. Hiervoor is een aanvullend onderzoek nodig, dat zich specifiek op deze groepen richt.

Opvallend is dat veel van de respondenten aan iemand hebben verteld over de gebeurtenis. Bij emotioneel grensoverschrijdend gedrag is dat 87,2%, bij lichamelijk grensoverschrijdend gedrag verteld 76,5% aan iemand over de gebeurtenis en bij seksueel grensoverschrijdend gedrag wordt het door 86,0% verteld. Dit geeft de indruk dat degene die grensoverschrijdend gedrag meemaken binnen de paardensport, niet bang zijn om het meegemaakte gedrag bespreekbaar te maken. Echter blijkt uit de resultaten dat, ondanks dat het gedrag veel besproken wordt, er weinig gevolgen zijn voor de daders. Van de 454 respondenten die rapporteren minimaal één vorm van grensoverschrijdend gedrag te hebben meegemaakt, geeft 70,5% ($N=320$) aan dat er geen gevolgen of maatregelen zijn genomen tegenover de dader(s). Daarnaast blijkt uit de open antwoorden dat dit in nog meer situaties het geval was. Hieruit kan worden geconcludeerd dat grensoverschrijdend gedrag in de paardensector besproken wordt, maar dat er geen vervolgstappen worden gezet. Dit blijkt ook als de resultaten worden vergeleken met het landelijk prevalentieonderzoek van het NOC*NSF (Mulder et al., 2020). Bij dat onderzoek geeft bij emotioneel en lichamelijk grensoverschrijdend gedrag ongeveer 60% aan het tegen iemand te hebben verteld, bij seksueel grensoverschrijdend gedrag is dat ongeveer 40%. De paardensporter lijkt dus mondiger te zijn dan gemiddeld. Bij het landelijk prevalentie onderzoek geeft van de 2.837 respondenten die minimaal één vorm van grensoverschrijdend gedrag hebben meegemaakt, 66% aan dat er geen gevolgen of maatregelen voor de daders waren.

Er worden op basis van de resultaten van het huidige onderzoek twee meest voorkomende situaties geschetst.

1. Aan de ene kant vindt er emotioneel grensoverschrijdend gedrag plaats bij jonge vrouwen onderling. Hierbij gaat het om de sfeer die heerst en onderlinge omgang met elkaar. Respondenten die aangeven emotioneel grensoverschrijdend gedrag te hebben meegemaakt, rapporteren veelal de verspreiding van roddels en leugens, beledigd worden, kritiek op

sportieve prestaties, genegeerd en vernederd worden, er werd tegen hen geschreeuwd en ze werden geplaagd of gepest. Het meest voorkomende daderprofiel dat wordt gerapporteerd is 'meerdere vrouwelijke mede-sporters' (19,3%), waarbij het gedrag vooral plaatsvindt op maneges en pensionstallen in de stallen en/of rijhal.

2. Aan de andere kant zien we lichamelijk en seksueel grensoverschrijdend gedrag met over het algemeen vrouwelijke slachtoffers en mannelijke daders. Hierbij is het meest voorkomende daderprofiel 'één mannelijke werkgever/staleigenaar' (ongeveer 16%). De gebeurtenissen vinden plaats in afgesloten situaties, zoals bij degene zelf of bij iemand anders thuis, maar ook op pensionstallen in de stallen en/of rijhal. Daarnaast geven de respondenten bij zowel emotioneel als lichamelijk en seksueel grensoverschrijdend gedrag in de open antwoorden aan, dat de gebeurtenissen ook regelmatig op wedstrijdterreinen plaatsvinden.

Bijlagen

Bijlage 1. Onderzoeksmethoden

In dit onderzoek is gebruik gemaakt van drie verschillende onderzoeksmethoden, namelijk:

a. Literatuurstudie

Doormiddel van een literatuurstudie is een inventarisatie gemaakt van onderzoeken naar grensoverschrijdend gedrag binnen andere sporten. De resultaten van deze eerdere onderzoeken zijn ter vergelijking van de resultaten van het huidige onderzoek gebruikt, om zo de relatieve ernst van de situatie binnen de paardensector te bepalen.

b. Kwantitatief onderzoek

Het kwantitatieve onderzoek bestaat uit de afname van de online vragenlijst 'Ongewenst gedrag in de paardensport'. De resultaten van het kwantitatieve onderzoek geven inzicht in de mate van grensoverschrijdend gedrag in de paardensector. In totaal hebben 1.353 respondenten de vragenlijst volledig ingevuld. Na verwijdering van niet-geldige vragenlijsten $N=1.295$ respondenten over in de dataset die voldoen aan de eisen van het onderzoek.

c. Kwalitatief onderzoek

Tot slot is er een kleinschalig kwalitatief onderzoek gedaan. Deze bestaat uit een verdiepende vraag die naar 253 respondenten is gestuurd. De verdiepende vraag gaat in op de aanpak van grensoverschrijdend gedrag en is daarmee een belangrijk onderdeel voor de aanbeveling aan de KNHS/paardensector over de aanpak van grensoverschrijdend gedrag.

Bijlage 2. Leeftijd en geslacht van respondenten

Tabel B2.1 Samenstelling steekproef naar leeftijd en geslacht, na toepassen weegfactor

		Totale steekproef	Mannen	Vrouwen	Zeg ik liever niet / Anders
		<i>N</i> (%)	<i>N</i> (%)	<i>N</i> (%)	<i>N</i> (%)
Leeftijd	16-20 jaar	281 (21,7)	0 (0,0)	281 (23,6)	0 (0,0)
	21-29 jaar	296 (22,8)	18 (20,0)	277 (23,2)	2 (14,3)
	30-39 jaar	255 (19,7)	15 (16,7)	240 (20,1)	1 (7,2)
	40-49 jaar	231 (17,8)	28 (31,1)	195 (16,3)	8 (57,1)
	50-60 jaar	232 (17,9)	29 (32,2)	200 (16,8)	3 (21,4)
	Totaal	1.295 (100,0)	90 (100,0)	1.193 (100,0)	14 (100,0)

In deze rapportage worden de resultaten op basis van de gewogen cijfers gepresenteerd.

Bijlage 3. Grensoverschrijdend gedrag algemeen

In de linker twee kolommen van Tabel B3.1 wordt een totaaloverzicht gegeven van de prevalentiecijfers van de drie vormen van grensoverschrijdend gedrag. In totaal geeft 35,0% (N=454) van de respondenten aan minimaal één van de drie vormen van grensoverschrijdend gedrag te hebben meegemaakt in de paardensector. 34,0% (N=440) van de respondenten geeft aan emotioneel grensoverschrijdend gedrag te hebben meegemaakt. 2,6% (N=34) rapporteert het meemaken van lichamelijk grensoverschrijdend gedrag en 6,6% (N=86) rapporteert seksueel grensoverschrijdend gedrag te hebben meegemaakt. 1,2% (N=16) van de respondenten geeft aan alle drie de vormen van grensoverschrijdend gedrag te hebben meegemaakt in de paardensector.

In de rechter twee kolommen van Tabel 5.1 wordt aangegeven hoeveel van de gebeurtenissen indruk hebben gemaakt. Deze cijfers zijn lager dan de cijfers in de linker twee kolommen, aangezien niet alles wat men heeft meegemaakt ook daadwerkelijk indruk heeft gemaakt. In totaal geeft 32,9% (N=426) van de respondenten aan minimaal één gebeurtenis van grensoverschrijdend gedrag te hebben meegemaakt in de paardensector, waarbij deze gebeurtenis indruk heeft gemaakt.

Tabel B3.1 Aantallen en percentages prevalentie grensoverschrijdend gedrag in de paardensector

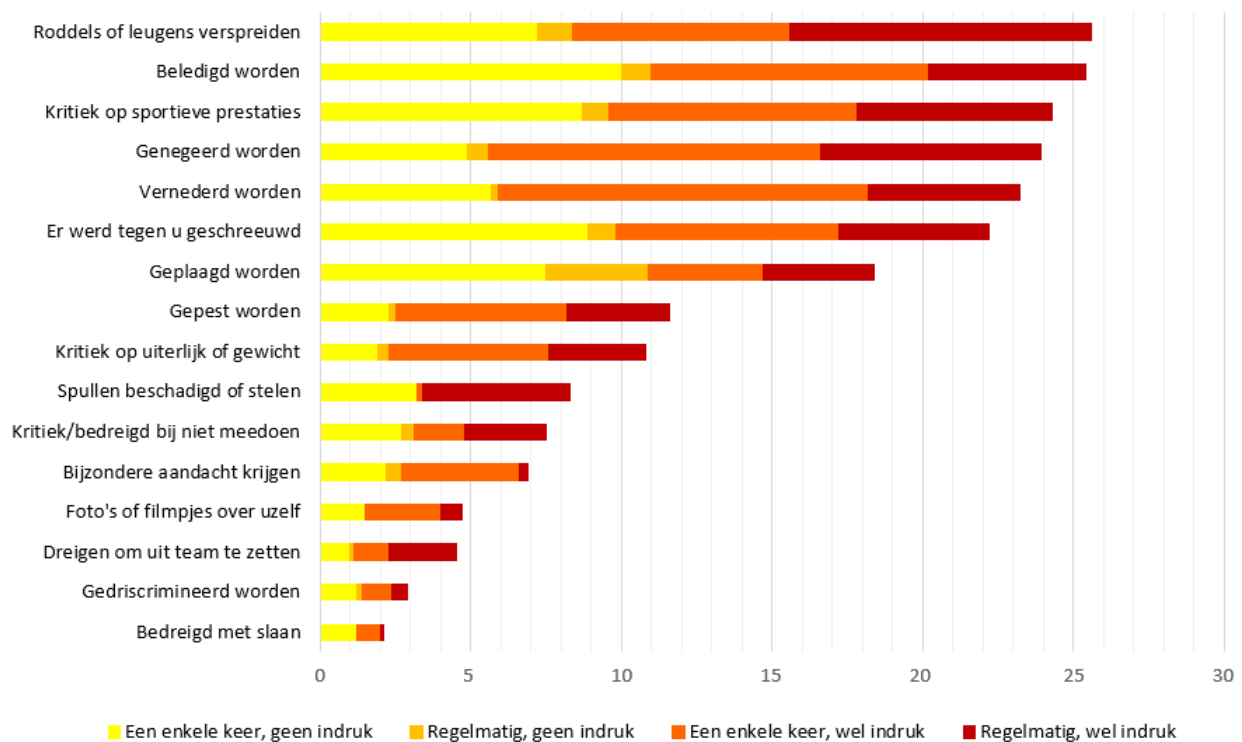
Prevalentie grensoverschrijdend gedrag (GOG) in de paardensector N = 1.295				
Type GOG meegemaakt	Minimaal één gebeurtenis meegemaakt		Minimaal één gebeurtenis meegemaakt die indruk heeft gemaakt	
	Aantal	%	Aantal	%
Emotioneel GOG meegemaakt	440	34,0	418	32,3
Lichamelijk GOG meegemaakt	34	2,6	17	1,4
Seksueel GOG meegemaakt	86	6,6	70	5,4
Alle drie de types GOG meegemaakt	16	1,2	9	0,7
Minimaal 1 type GOG meegemaakt	454	35,0	426	32,9
Geen enkele GOG meegemaakt (of zegt het liever niet)	842	65,0	869	67,1

Bijlage 4. Verdieping op emotioneel grensoverschrijdend gedrag (EGG)

Hieronder zijn van Emotioneel Grensoverschrijdend Gedrag (EGG) de ervaringen weergegeven. Van elke gebeurtenis is te zien in hoeverre dit een enkele keer of regelmatig voorkwam en of de gebeurtenis indruk heeft gemaakt of niet.

De totale balk per gebeurtenis geeft aan bij welk percentage van de respondenten deze gebeurtenis voorkwam. Zo laat figuur B4.1 EGG zien dat 25,4% een keer beledigd is (totale balk). Bij 10,0% kwam dit een enkele keer voor en maakte het geen indruk (gele deel van de balk), bij 1,0% kwam het regelmatig voor en maakte het geen indruk (licht oranje deel van de balk), bij 9,2% kwam het een enkele keer voor en maakte het wel indruk (oranje deel van de balk) en bij 5,2% kwam beledigd worden regelmatig voor en maakte het wel indruk (rode deel van de balk). De gebeurtenissen zijn geordend van meest voorkomend naar minst voorkomend.

Figuur B4.1 Frequentiepercentages EGG, geen en wel indruk gemaakt. $N=1.295$

B4.1 Kritiek op sportieve prestaties naar niveau

Opvallend in Figuur B4.1 is dat bij de gebeurtenis 'kritiek op sportieve prestaties' een relatief groot deel van de respondenten aangeeft het toen en/of nu geen emotioneel grensoverschrijdend gedrag te vinden. Dit resultaat wekte de interesse op of er verschil is in de prevalentie van de gebeurtenis 'kritiek op sportieve prestatie' tussen de verschillende wedstrijd niveaus. De verwachting hierbij is dat naarmate het wedstrijd niveau hoger wordt, kritiek op sportieve prestaties vaker voorkomt. Dit blijkt echter niet zo te zijn, bij een enkele keer komt de gebeurtenis significant meer voor op M- en Z-niveau en bij regelmatig komt het significant meer voor op B-niveau.

Tabel B4.1 Kritiek op sportieve prestaties naar hoogst bereikte niveau in de paardensport $N = 295$

Op welk niveau komt kritiek op sportieve prestaties het meest voor? $N = 295$	Kritiek op sportieve prestaties					
	Nooit	%	Een enkele keer	%	Regelmatig	%
B-niveau	6	11,5	12	23,1 _a	34	65,4 _c
L-niveau	11	34,4	13	40,6 _{a,b,c}	8	25,0 _b
M-niveau	8	7,8	87	84,5 _d	8	7,8 _a
Z-niveau	8	16,0	29	58,0 _c	13	26,0 _b
ZZ-niveau	13	44,8	14	48,3 _{b,c}	2	6,9 _a
Subtop	15	57,7	6	23,1 _a	5	19,2 _{a,b}
Topsport	1	33,3	1	33,3 _{a,b,c}	1	33,3 _{a,b,c}

B4.2 EGG naar locatie

In Tabel B4.2 is weergegeven op welke plek het EGG het meeste voorkomt. Hierbij springen drie locaties erbovenuit. Het gedrag vindt voornamelijk plaats op maneges in de stallen/rijhal (20,0%), verder komt het gedrag vaak voor op pensionstallen (18,0%) en verenigingen (11,6%) in de stallen/rijhal. Ook geven 75 respondenten aan emotioneel grensoverschrijdend gedrag te hebben meegemaakt op een andere locatie dan de antwoordopties. Bij de open antwoorden geven veel van deze respondenten aan emotioneel grensoverschrijdend gedrag te hebben ervaren op wedstrijdlocaties. Daarnaast geven meerdere respondenten aan dat het gedrag op meerdere verschillende locaties plaatsvond.

Tabel B4.2 Locatie van het emotioneel ongewenste gedrag. $N=440$

Waar vond het ongewenste gedrag plaats? $N = 440$	Aantal	%
Manege (buitenterrein)	16	3,6
Manege (stallen/rijhal)	88	20,0
Manege (kantine)	17	3,9
Manege (kleedkamer)	0	0
Vereniging (buitenterrein)	20	4,5
Vereniging (stallen/rijhal)	51	11,6
Vereniging (kantine)	10	2,3
Vereniging (kleedkamer)	0	0
Pensionstal/privéstal (buitenterrein)	26	5,9
Pensionstal/privéstal (stallen/rijhal)	79	18,0
Pensionstal/privéstal (kantine)	6	1,4
Pensionstal/privéstal (kleedkamer)	0	0
Bij mij thuis	6	1,4
Bij iemand anders thuis	3	0,7
Openbare ruimte	18	4,1
Online/digitaal	14	3,2
Zeg ik liever niet	10	2,3
Anders	75	17,1
Totaal	440	100,0

B4.3 Afloop van EGG

Bij de meeste respondenten stopte het emotioneel grensoverschrijdende gedrag, bij 17,9% kwam dit doordat men niet meer in de buurt kwam van de dader(s). Bijna de helft van de respondenten geeft aan dat het gedrag om een andere reden stopte. Uit hun antwoorden blijkt dat dit vaak kwam doordat men zelf zorgde dat het ophield, maar ook doordat men op welke manier dan ook niet meer in de buurt kwam van de dader(s).

Tabel B4.3 Reden van stoppen van het ongewenste gedrag. N=341

Hoe stopte het ongewenste gedrag? N = 341	Aantal	%
Er is aangifte gedaan bij de politie	2	0,5
Ik zorgde dat ik niet meer in de buurt kwam	61	17,9
Degene(n) die het deed stopte(n) er zelf mee	48	14,1
Degene aan wie ik het vertelde, zorgde ervoor dat het ophield	15	4,5
Iemand anders zorgde ervoor dat het niet meer kon gebeuren	9	2,6
Weet ik niet meer	50	14,7
Anders	156	45,7
Totaal	341	100,0

Opvallend is dat, ondanks het hoge percentage respondenten dat aangeeft te hebben verteld over de gebeurtenis, er nauwelijks gevolgen zijn voor de dader(s). Bij 77,5% zijn er geen gevolgen of maatregelen opgelegd bij de dader(s). Als er dan toch een gevolg is dan is het dat de dader een waarschuwing heeft gekregen. Ook de respondenten die aangeven dat er een ander gevolg was voor de dader(s), geven in hun open antwoord aan dat er geen of weinig maatregelen zijn getroffen.

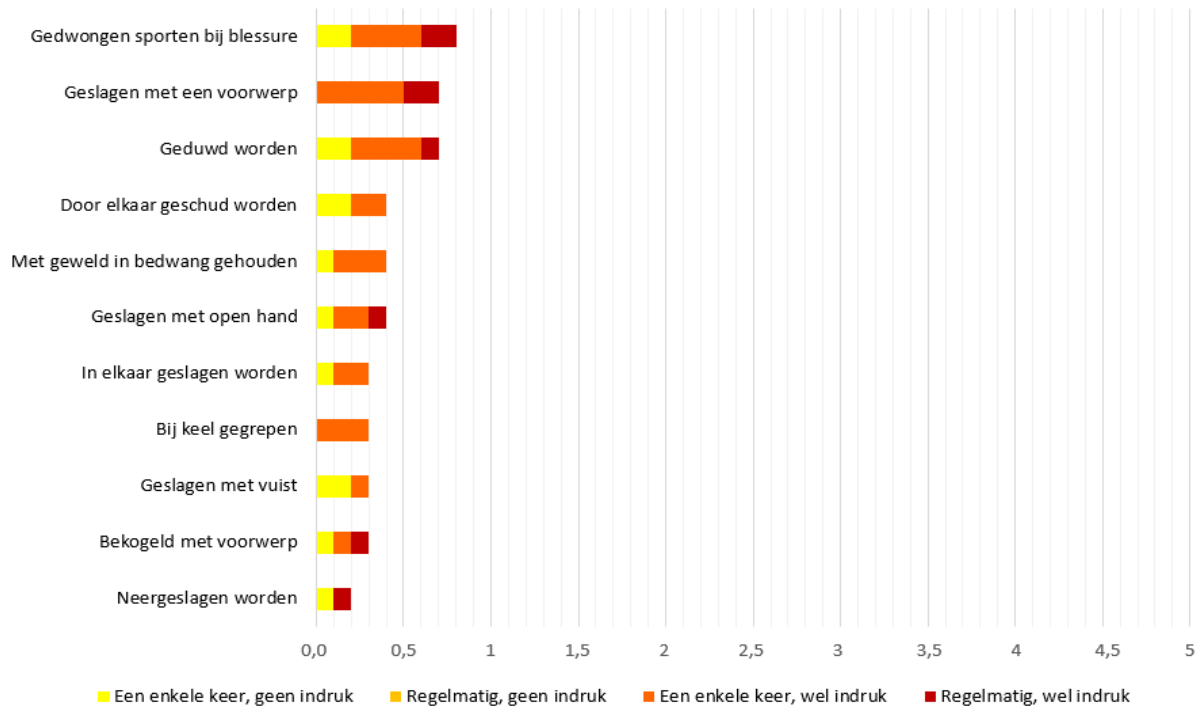
Tabel B4.3.1 Gevolgen voor de dader(s). N=341

Wat waren de gevolgen voor de dader(s)? N = 341	Aantal	%
De betrokkene(n) is/zijn geschorst door de sportvereniging	4	1,2
De betrokkene(n) heeft/hebben een terreinverbod gekregen	5	1,5
De betrokkene(n) is/zijn geweerd uit de sport	0	0
Er is een waarschuwing gegeven aan de betrokkene(n)	14	3,9
Er is een veroordeling gekomen na politieonderzoek	0	0
Er is een veroordeling gekomen na (sport)tuchtonderzoek	0	0
Geen gevolgen of maatregelen opgelegd	264	77,5
Weet ik niet meer	10	3,0
Anders	44	12,9
Totaal	341	100,0

Bijlage 5. Verdieping op lichamelijk grensoverschrijdend gedrag (LGG)

In Figuur B5.1 zijn de gebeurtenissen van LGG weergegeven. In de figuur is te zien dat de meest voorkomende gebeurtenis is 'gedwongen sporten bij een blessure' (0,8%). De minst voorkomende gebeurtenis is 'neergeslagen worden' (0,2%). Daarnaast is te zien dat geslagen worden met een voorwerp en bij de keel gegrepen worden altijd indruk maakt.

Figuur B5.1 Frequentiepercentages LGG, geen en wel indruk gemaakt. N=1.295

B5.1 Gedwongen sporten bij een blessure naar niveau

In Tabel B5.1 is de gebeurtenis 'gedwongen sporten bij een blessure' uitgesplitst naar hoogst bereikte niveau in de paardensport. De verwachting was dat naarmate het niveau hoger is, er meer gedwongen sporten bij een blessure voorkomt. Uit de tabel blijkt echter dat er geen eenduidig verschil is tussen de niveaus en de mate waarin gedwongen sporten bij een blessure voorkomt.

Tabel B5.1 Gedwongen sporten bij blessure naar hoogst bereikte niveau in de paardensport N = 20

Op welk niveau komt gedwongen sporten bij blessure het meest voor? N = 20	Gedwongen sporten bij blessure					
	Nooit	%	Een enkele keer	%	Regelmatig	%
B-niveau	0	0	1	100,0	0	0
L-niveau	1	50,0	0	0	1	50,0
M-niveau	1	33,3	2	66,7	0	0
Z-niveau	7	87,5	1	12,5	0	0
ZZ-niveau	4	80,0	0	0	1	20,0
Subtop	0	0	0	0	0	0
Topsport	0	0	1	100,0	0	0

B5.2 LGG naar locatie

Net als bij emotioneel grensoverschrijdend gedrag, komt lichamelijk grensoverschrijdend gedrag vooral voor in de stallen/rijhal van maneges (11,8%) en pensionstallen (20,6%). Ook wordt bij de antwoordoptie 'anders' wederom meermaals aangegeven dat het gedrag plaatsvond op wedstrijdterrein.

Tabel 5B.2 Locatie van het lichamelijk ongewenste gedrag. $N=34$

Waar vond het ongewenste gedrag plaats? $N = 34$	Aantal	%
Manege (buitenterrein)	0	0
Manege (stallen/rijhal)	4	11,8
Manege (kantine)	0	0
Manege (kleedkamer)	1	2,9
Vereniging (buitenterrein)	1	2,9
Vereniging (stallen/rijhal)	1	2,9
Vereniging (kantine)	0	0
Vereniging (kleedkamer)	0	0
Pensionstal/privéstal (buitenterrein)	3	8,8
Pensionstal/privéstal (stallen/rijhal)	7	20,6
Pensionstal/privéstal (kantine)	0	0
Pensionstal/privéstal (kleedkamer)	0	0
Bij mij thuis	3	8,8
Bij iemand anders thuis	2	5,9
Openbare ruimte	1	2,9
Online/digitaal	0	0
Zeg ik liever niet	0	0
Anders	10	29,4
Totaal	34	100,0

B5.3 Afloop van LGG

In de meeste gevallen stopte het grensoverschrijdende gedrag doordat de respondent niet meer in de buurt kwam van de dader(s) (36,6%). Dit blijkt ook uit de open antwoorden van degene die aangaven dat er een andere reden van stoppen was.

Tabel 5B.3 Reden van stoppen van het ongewenste gedrag. $N=30$

Hoe stopte het ongewenste gedrag? $N = 30$	Aantal	%
Er is aangifte gedaan bij de politie	5	16,7
Ik zorgde dat ik niet meer in de buurt kwam	11	36,6
Degene(n) die het deed stopte(n) er zelf mee	1	3,3
Degene aan wie ik het vertelde, zorgde ervoor dat het ophield	2	6,7
Iemand anders zorgde ervoor dat het niet meer kon gebeuren	2	6,7
Weet ik niet meer	1	3,3
Anders	8	26,7
Totaal	30	100,0

Opvallend is dat bij de helft van degene die lichamelijk grensoverschrijdend gedrag hebben meegemaakt, er geen gevolgen of maatregelen zijn opgelegd voor de dader(s) (50,0%). Bij 16,7% kwam de dader(s) er vanaf met een waarschuwing. Ruim een kwart geeft een dat er een ander gevolg was

voor de dader(s) (26,7%). Uit hun open antwoorden blijkt dat er ook bij hen weinig gevolgen waren voor de daders(s).

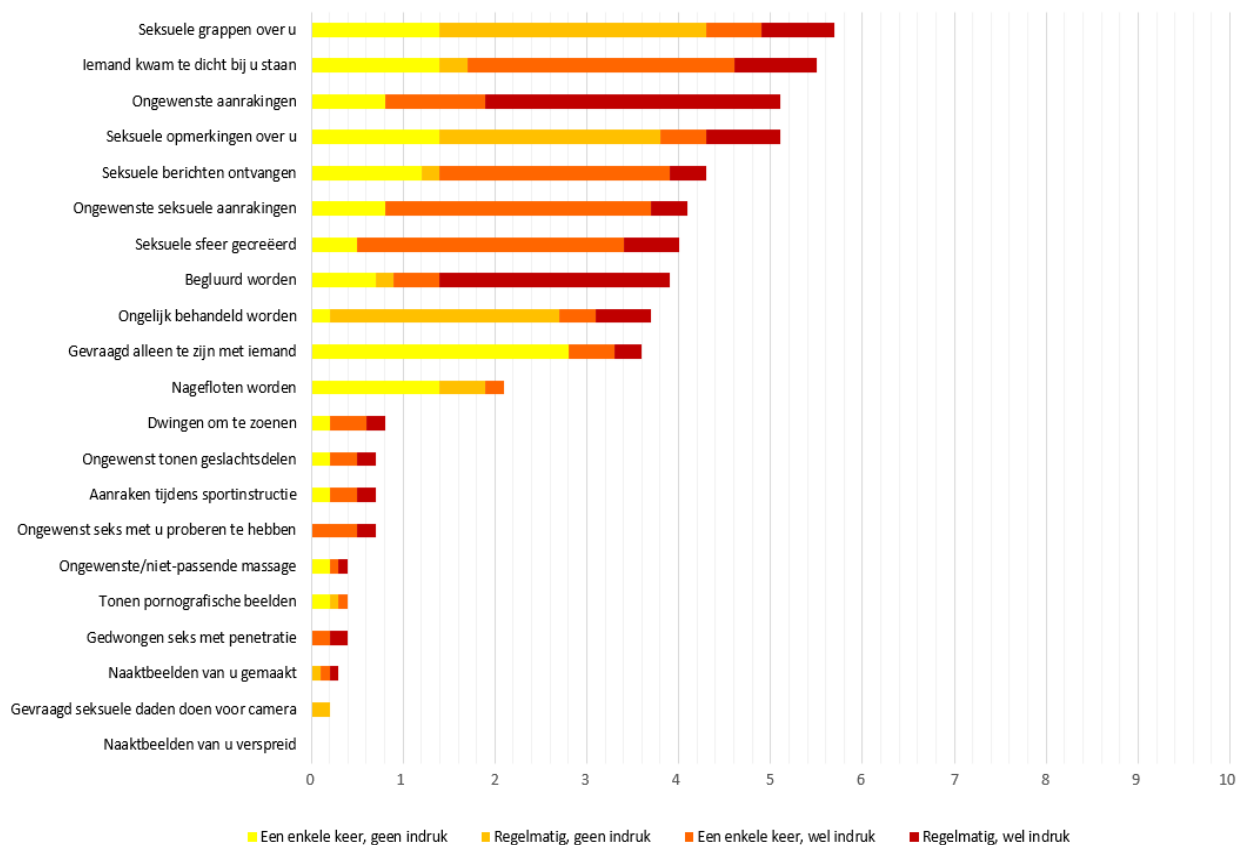
Tabel 5B.3.1 Gevolgen voor de dader(s). N=30

Wat waren de gevolgen voor de dader(s)? N = 30	Aantal	%
De betrokkene(n) is/zijn geschorst door de sportvereniging	1	3,3
De betrokkene(n) heeft/hebben een terreinverbod gekregen	0	0
De betrokkene(n) is/zijn geweerd uit de sport	0	0
Er is een waarschuwing gegeven aan de betrokkene(n)	5	16,7
Er is een veroordeling gekomen na politieonderzoek	0	0
Er is een veroordeling gekomen na (sport)tuchtonderzoek	0	0
Geen gevolgen of maatregelen opgelegd	15	50,0
Weet ik niet meer	1	3,3
Anders	8	26,7
Totaal	30	100,0

Bijlage 6. Verdieping op seksueel grensoverschrijdend gedrag (SGG)

Figuur B6.1 geeft de gebeurtenissen en de indruk die ze maakten van SGG weer. Bijna 6% geeft aan weleens onderwerp te zijn geweest van seksuele grappen, deze gebeurtenis wordt door veel respondenten ook als meest indrukwekkend aangegeven. Bij ongewenste aanrakingen komt de gebeurtenis vaak regelmatig voor én maakt de gebeurtenis indruk (3,2%), eveneens als bij begluurd worden (2,5%). Iemand kwam dichtbij staan, seksuele berichten ontvangen, ongewenste seksuele aanrakingen en een seksuele sfeer gecreëerd, komen bij relatief veel respondenten een enkele keer voor én maken dan indruk (donker oranje delen van de balk). Ongelijk behandeld worden, seksuele grappen en opmerkingen, gevraagd alleen te zijn met iemand en nagefloten worden lijkt weinig indruk te maken.

Figuur B6.1 Frequentiepercentages SGG, geen en wel indruk gemaakt. N=1.295

B6.1 SGG naar locatie

In Tabel B6.1 is weergegeven waar het seksueel grensoverschrijdende gedrag plaatsvindt. Opvallend is het hoge percentage respondenten dat aangeeft dat de gebeurtenis bij iemand anders thuis plaatsvond (37,2%). Daarnaast geeft 14,0% aan dat de gebeurtenis plaatsvond in de stallen/rijhal van een pensionstal. Uit de open antwoorden blijkt wederom dat op wedstrijdterrein grensoverschrijdend gedrag plaatsvindt, ook geven respondenten hier aan dat de gebeurtenis op meerdere plekken plaatsvond.

Tabel B6.1 Locatie van het seksueel ongewenste gedrag. N=86

Waar vond het ongewenste gedrag plaats? N = 86	Aantal	%
Manege (buitenterrein)	6	7,0
Manege (stallen/rijhal)	4	4,7
Manege (kantine)	1	1,2
Manege (kleedkamer)	0	0
Vereniging (buitenterrein)	1	1,2
Vereniging (stallen/rijhal)	3	3,5
Vereniging (kantine)	0	0
Vereniging (kleedkamer)	0	0
Pensionstal/privéstal (buitenterrein)	5	5,8
Pensionstal/privéstal (stallen/rijhal)	12	14,0
Pensionstal/privéstal (kantine)	3	3,5
Pensionstal/privéstal (kleedkamer)	0	0
Bij mij thuis	0	0
Bij iemand anders thuis	32	37,2
Openbare ruimte	4	4,7
Online/digitaal	2	2,3
Zeg ik liever niet	1	1,2
Anders	12	14,0
Totaal	86	100,0

B6.2 Afloop van SGG

Uit Tabel B6.2 blijkt dat het seksueel grensoverschrijdende gedrag veelal stopte doordat iemand niet meer in de buurt kwam van de dader(s) (13,0%) of doordat de dader(s) er uit zichzelf mee stopte(n) (14,6%). Echter geeft een groot deel van de respondenten aan dat het gedrag om een andere reden stopte (64,5%). Uit de open antwoorden blijkt dat veel van hen zelf hebben gezorgd dat het gedrag stopte door duidelijke grenzen te stellen.

Tabel B6.2 Reden van stoppen van het ongewenste gedrag. N=82

Hoe stopte het ongewenste gedrag? N = 82	Aantal	%
Er is aangifte gedaan bij de politie	2	2,4
Ik zorgde dat ik niet meer in de buurt kwam	11	13,0
Degene(n) die het deed stopte(n) er zelf mee	12	14,6
Degene aan wie ik het vertelde, zorgde ervoor dat het ophield	1	1,5
Iemand anders zorgde ervoor dat het niet meer kon gebeuren	2	2,0
Weet ik niet meer	2	2,0
Anders	53	64,5
Totaal	82	100,0

Opvallend is dat er door veel respondenten wordt verteld over de gebeurtenis, ook voor een groot deel aan hulpverleners, maar dat uit Tabel B6.4 lijkt dat er bij de helft van de dader(s) geen gevolgen of maatregelen zijn opgelegd (50,0%). Uit de open antwoorden van de respondenten die hebben aangegeven dat geen van de antwoordopties van toepassing is (40,1%), blijkt dat ook in hun situatie de dader(s) vaak geen gevolg of maatregel opgelegd hebben gekregen.

Tabel B6.3 Gevolgen voor de dader(s). N=82

Wat waren de gevolgen voor de dader(s)? N = 82	Aantal	%
De betrokkene(n) is/zijn geschorst door de sportvereniging	0	0
De betrokkene(n) heeft/hebben een terreinverbod gekregen	0	0
De betrokkene(n) is/zijn geweerd uit de sport	0	0
Er is een waarschuwing gegeven aan de betrokkene(n)	4	4,8
Er is een veroordeling gekomen na politieonderzoek	3	3,6
Er is een veroordeling gekomen na (sport)tuchtonderzoek	0	0
Geen gevolgen of maatregelen opgelegd	41	50,0
Weet ik niet meer	1	1,5
Anders	33	40,1
Totaal	82	100,0

Bijlage 7. Informatie over mogelijke daders

In dit hoofdstuk wordt dieper ingegaan op de personen die betrokken waren bij de gebeurtenissen, de profielen van de mogelijke daders worden besproken. Ging het om één persoon, of waren er meerdere mensen bij betrokken? Wat was of waren de functie(s) van de dader(s), bijvoorbeeld een trainer/coach of een mede-sporter? Waren het mannen of vrouwen? Op basis van diverse kenmerken zijn verschillende daderprofielen geïdentificeerd.

B7.1 Rol, leeftijd en aantal daders

Om meer te weten te komen over het profiel van de mogelijke daders van grensoverschrijdend gedrag, is aan respondenten gevraagd terug te denken aan de grensoverschrijdende gebeurtenis die het meeste indruk op hen maakte en welke personen er bij deze gebeurtenis betrokken waren.

De respondenten is gevraagd aan te geven om hoeveel daders het ging bij de gebeurtenis. Daarnaast is hen gevraagd diverse kenmerken van de daders aan te geven, zoals de rol die de dader had (bv. trainer of staleigenaar), de relatieve leeftijd en wat het geslacht van de persoon was.

Uit tabel B7.1 blijkt dat bij lichamelijk (55,9%) en seksueel (83,7%) grensoverschrijdend gedrag het merendeel van de gebeurtenissen werd veroorzaakt door één persoon. Bij emotioneel grensoverschrijdend gedrag is dat met 35,6% ook het geval, echter waren bij deze vorm van grensoverschrijdend gedrag ook bij een groot aantal gevallen (25,6%) twee personen verantwoordelijk voor de gebeurtenis en in 29,7% van de gevallen meer dan drie personen.

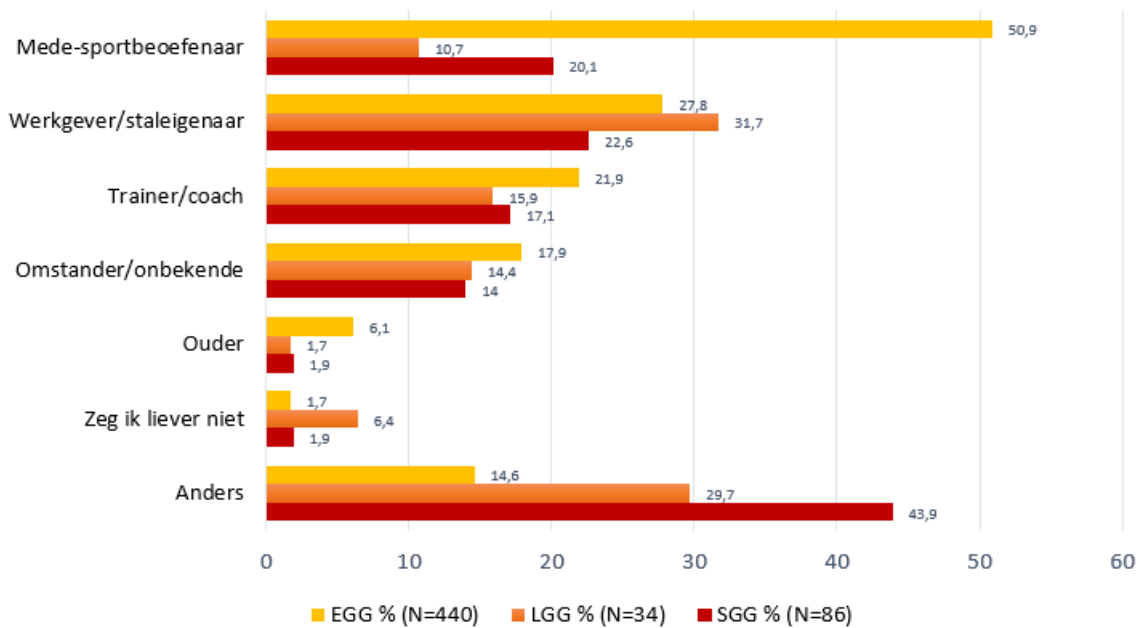
Tabel B7.1 Aantal betrokken daders naar vorm van GOG

Hoeveel personen waren verantwoordelijk voor het ongewenste gedrag						
	Emotioneel N=440		Lichamelijk N=34		Seksueel N=86	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
1 persoon	157	35,6	19	55,9	72	83,7
2 personen	112	25,6	8	23,5	7	8,1
3 personen	24	5,5	1	2,9	2	2,3
Meer dan 3 personen	131	29,7	3	8,8	5	5,8
Zeg ik liever niet	16	3,6	3	8,8	0	0
Totaal	440	100,0	34	100,0	86	100,0

In Figuur B7.1.2 is te zien welke rol of positie de daders hadden. Bij emotioneel grensoverschrijdend gedrag geeft de helft (50,9%) van de respondenten aan dat de dader een mede-sporter was. Bij lichamelijk (31,7%) en seksueel (22,6%) grensoverschrijdend gedrag was de dader in de meeste gevallen de werkgever of staleigenaar. Opvallend is dat (zeker bij seksueel grensoverschrijdend gedrag) veel respondenten aangeven dat de dader(s) een andere rol had(den) dan één van de antwoordopties. Uit de open antwoorden komt naar voren dat de dader(s) bij emotioneel grensoverschrijdend gedrag ook vaak juryleden waren en bij seksueel grensoverschrijdend gedrag vaak stalmedewerkers.

Figuur B7.1.2 Rol van daders EGG, LGG en SGG in frequentiepercentages (%)

Meerdere antwoorden mogelijk

B7.2 Aantal daders per geslacht respondent

In Tabel B7.2 is het aantal daders bij emotioneel, lichamelijk en seksueel grensoverschrijdend gedrag uitgesplitst naar het geslacht van de respondent. Bij emotioneel grensoverschrijdend gedrag ging het bij mannen vooral om één dader (57,1%) en bij vrouwen vooral om meerdere daders (63,4%). Bij lichamelijk en seksueel grensoverschrijdend gedrag ging het bij zowel mannen als vrouwen voornamelijk om één dader.

Tabel B7.2 Eén dader of meerdere daders, uitgesplitst naar geslacht respondent

Geslacht respondent →	Emotioneel N=419			Lichamelijk N=31			Seksueel N=85		
	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal
Eén dader	8	149	157	3	16	19	2	69	71
% geslacht respondent	57,1	36,6	37,5	100,0	57,1	61,3	66,7	84,1	83,5
Meerdere daders	6	256	262	0	12	12	1	13	14
% geslacht respondent	42,9	63,4	62,5	0	42,9	38,7	33,3	15,9	16,5
Totaal N	14	405	419	3	28	31	3	82	85
% totaal	3,3	96,7	100,0	9,7	90,3	100,0	3,5	96,5	100,0

* De categorieën 'zeg ik liever niet' en 'anders' zijn hier niet meegenomen. Hierdoor kunnen totale N en totale percentages afwijken van Tabel B7.1.

B7.3 Geslacht van de daders

Bij emotioneel grensoverschrijdend gedrag waren de daders vooral vrouwen (51,3%), ook geeft een groot deel van de respondenten aan dat de daders zowel mannen als vrouwen waren (35,1%). Dit is met name bij vrouwelijke respondenten het geval, mannelijke respondenten geven aan dat de daders vooral mannen zijn (41,2%), bij 35,3% van de mannen waren de daders vrouwelijk. Bij zowel lichamelijk (47,1%) als seksueel (85,3%) grensoverschrijdend gedrag rapporteren de respondenten voornamelijk mannelijke daders. Vrouwelijke respondenten rapporten bij lichamelijk grensoverschrijdend gedrag ook regelmatig zowel mannelijke als vrouwelijke daders (32,3%). Bij seksueel grensoverschrijdend gedrag is het geslacht van de daders bij mannelijke respondenten om het even.

Tabel B7.3 Geslacht van daders, uitgesplitst naar geslacht respondent

Geslacht respondent →	Emotioneel N=425			Lichamelijk N=34			Seksueel N=86		
	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal
Mannelijke dader(s)	7	51	58	3	13	16	1	81	82
% geslacht respondent	41,2	12,5	13,6	100,0	41,9	47,1	33,3	97,6	85,3
% totaal	1,6	12,0	13,6	8,8	38,2	47,1	1,2	94,2	85,3
Vrouwelijke dader(s)	6	212	218	0	8	8	1	1	2
% geslacht respondent	35,3	52,0	51,3	0	25,8	23,5	33,3	1,2	2,3
% totaal	1,4	49,9	51,3	0	23,5	23,5	1,2	1,2	2,3
Man en vrouw dader(s)	4	145	149	0	10	10	1	1	2
% geslacht respondent	23,5	35,5	35,1	0	32,3	29,4	33,3	1,2	2,3
% totaal	0,9	34,1	35,1	0	29,4	29,4	1,2	1,2	2,3
Totaal N	17	408	425	3	31	34	3	83	86
% totaal	4,0	96,0	100,0	8,8	91,2	100,0	3,5	96,5	100,0

* De categorieën 'zeg ik liever niet' en 'anders' zijn hier niet meegenomen. Hierdoor kunnen totale N en totale percentages afwijken van Tabel B7.1.